

COMMISSIE WATERBEHEER

Delft, 2 december 2008

AAN DE VERENIGDE VERGADERING VAN DELFLAND

Advies van de commissie Waterbeheer, tevens **verslag** van de vergadering op 2 december 2008 over de aan haar voorgelegde voorstellen van het college van dijkgraaf en hoogheemraden, ter behandeling in de Verenigde Vergadering op 18 december 2008.

Aanwezig:

J.J.J.M. van der Burg	voorzitter
mevr. dr.ir. M.P.M. Ruijgh-van der Ploeg	vice-voorzitter
dr.ir. S. van Baars	lid ingezetenen
A. van den Berg	lid ongebouwd
J. van Dam	lid ingezetenen
dr.ir. G.P.J. Dijkema	lid gebouwd
mevr. drs. J. Engels	lid ingezetenen
mevr. drs. M.J. Hilders	lid ingezetenen
P.J. Hofman	lid ingezetenen
J. de Jong	lid bedrijfsgebouwd
mevr. M.T. Villars	lid ingezetenen
dr. J. Wallinga	lid ingezetenen
ing. J. Wijnants	lid gebouwd
mevr. I.J.A. ter Woorst	lid gebouwd
C.E.G. Zuidgeest	lid gebouwd
ir. E.F.M. Nieuwenhuis	secretaris

Voorts aanwezig:

ir. Th.A. Fransen	hoogheemraad
J.G.P. Verbeek	hoogheemraad
A.G. Wiegman	hoogheemraad

01. Opening, vaststelling agenda

De voorzitter opent om 10.05 uur de vergadering. De heer Hofman ziet stukken op de agenda die consequenties zullen hebben voor het college dat in januari 2009 aantreedt. Hij vraagt of bij het opstellen van de agenda is beoordeeld of het nodig is dat het oude bestuur de stukken nog vaststelt. Sommige kunnen verstrekkende gevolgen hebben. De voorzitter legt er de nadruk op dat college en VV tot 8 januari 2009 nog volledig bevoegd zijn. Er is wel degelijk gekeken of het huidige bestuur niet over zijn graf heen zou regeren. Bijvoorbeeld het Waterbeheerplan is al wel in concept vastgesteld, maar het zal worden voorgelegd aan de VV in nieuwe samenstelling. Veel stukken die nu zijn geagendeerd, konden in november 2008 niet meer aan de orde komen vanwege de toen overvolle agenda.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

02. Notulen en actielijst vergadering commissie op 4 november 2008

De notulen en de actielijst worden ongewijzigd vastgesteld.

03. Mededelingen

Er zijn geen mededelingen.

04. Agendapunten voor advies

1. Najaarsnota 2008

Mevrouw Ter Woorst spreekt namens de categorie gebouwd zorgen uit over de daling van de opbrengsten en de stijging van de kosten. De heer Van Baars vraagt een uitleg over het saldo van afvalwaterbehandeling door derden van ruim 4,2 mln. De heer Wiegman zegt dat grensoverschrijdend afvalwater een saldo van 3 mln. à 3,5 mln. met zich brengt. Er is een oud dossier over de onderhandelingen die met andere waterschappen hierover hebben plaatsgevonden. Er zijn een opbrengststijging en een kostenstijging die tegen elkaar wegvallen.

De heer Zuidgeest ontwaart een verschil tussen de kerncijfers op pagina 7 in vergelijking met de kerncijfers op pagina 3 van de begroting 2009. De cijfers die eind 2007 zijn vastgesteld voor de begroting 2008 zijn daarmee niet in overeenstemming. In de beleidsbegroting 2009 wordt voor de oorspronkelijke begroting 2008 voor de totale kosten van de exploitatie 185,6 mln. genoemd. In de Najaarsnota wordt daarvoor een bedrag van 182,3 mln. genoemd. Voor de totale opbrengsten van de exploitatie worden bedragen van respectievelijk 178,5 mln. en 175,2 mln. genoemd. Eventueel wil hij deze vraag vanavond in de commissie Financiën wel herhalen. De heer Wiegman vindt dat prima, want hij heeft de begroting 2009 nu niet paraat.

De commissie adviseert overeenkomstig het voorstel te besluiten.

5. Tijdelijke kering Woudsepolder

De heer Hofman is blij met de proef. Wel adviseert hij, alvorens de vlotterkering wordt aangelegd, te kijken of er nog andere varianten zijn. Een deel van de polder zou als overloopgebied kunnen worden ingericht. Als het dan nodig is nog extra water te bergen, kan een deel van het polderwater worden ingezet. De investering en de frequentie waarmee waterberging nodig is, moeten in evenwicht zijn. Het is ook nog denkbaar de hele Woudsepolder als klimaatpolder aan te merken. De capaciteit van het nieuwe gemaal voor de Woudsepolder moet dan zodanig zijn dat de polder ook weer direct kan worden drooggemalen. De voorzitter brengt in het midden dat, als alle onderzoeken zijn afgerond, nog wordt afgewogen of er een kering wordt ingezet. Als het een gigantisch dure operatie wordt en toch 300.000 m³ geborgen moet kunnen worden, lijkt het hem dat ook alternatieven moeten worden voorgelegd. Het voorstel dat nu wordt gedaan houdt alleen een onderzoek naar haalbaarheid en betaalbaarheid in. De heer Den Dulk deelt mee dat door de STOWA een subsidie is toegekend. De voorzitter zal in het verslag vermelden hoe hoog die subsidie is.¹

Mevrouw Hilders begrijpt uit het voorstel dat als de vlotterkering niet kan worden gebruikt in de Woudsepolder het model wellicht elders kan worden gebruikt. Zij is nieuwsgierig aan wat voor een soort toepassing wordt gedacht. Zij vraagt zich af of het niet beter is bij extreme regenval een keer de schade te vergoeden dan zulke grote investeringen te doen. Zij vraagt zich af hoe nodig het project eigenlijk is. Zij ziet graag dat in de toelichting wordt vermeld wat er al is gerealiseerd en hoeveel er nog nodig is. Hoe groot zou de waterbergingsopgave zijn als de NBW-norm zou zijn toegepast zonder 10% verhoging? De voorzitter wijst erop dat de 10% extra is aangenomen vanwege de ervaringen eind negentiger jaren. Door het KNMI wordt onderschreven dat een effect van de ligging achter de kust extra zware regenval is. Toen de ABC-normen voor berging zijn vastgesteld, is daar expliciet rekening mee gehouden. Er wordt in het gebied voor 60 jaar of 80 jaar gebouwd, terwijl aanleg maar een keer mogelijk is.

De heer Van den Berg merkt op dat er in de Woudsepolder ook nog een opgave op polder-niveau is. Het lijkt hem heel lastig om met een boezemniveau en een polderniveau te gaan werken. Het innovatieve van de vlotterkering is dat zij bijna automatisch werkt, hetgeen hij heel belangrijk vindt.

¹ De subsidie voor de tijdelijke kering Woudse polder bedraagt €100.000. Dit betreft een onderdeel van de Interreg IIIB-subsidie binnen het NOAH-project waarbij de Stowa als leadpartner heeft opgetreden.

De heer Wallinga neemt aan dat het voorstel een project met een commercieel bedrijf dat nog verder moet worden ontwikkeld betreft. Als Delfland het vooronderzoek financiert, wordt het dan ook rechthebbende van het ontwerp? Als men er echt in gelooft, waarom investeert een commercieel bedrijf er dan niet meer in, maar moet Delfland dat doen? De voorzitter zet uiteen dat het idee het resultaat is van een prijsvraag. De inzenders hebben een idee dat op kleine schaal al werd toegepast in een tuinbouwbedrijf vervolmaakt. Het is gekozen uit een ruim vijftig inzendingen. Delfland heeft niet het eigendomsrecht van alle inzendingen, maar het mag wel zonder kosten de toepassing voor het eigen gebied geschikt maken. De heer Dijkema lijkt het idee niet patenteerbaar. Er kan dan geen hoge graad van bescherming worden gegenereerd.

De heer Van Dam distantieert zich van de gedachte om 't Woudt te laten overstromen. De meerderheid van de categorie ingezetenen meent dat het idee van de vlotterkering zeker moet worden onderzocht. Als het niet direct kan worden verwezenlijkt, kan dat in de toekomst misschien wel. Hij hoort graag wat wordt bedoeld met alternatieve financieringsconstructies. Hij suggereert om de toepassing op maaiveldhoogte in een proefopstelling te onderzoeken. De voorzitter vermoedt dat dit laatste niet zal meevallen, omdat de constructie dan in de grond ingegraven moet worden. De ondergrond zou dan gelijkwaardig moeten zijn aan die bij een kade. Bij alternatieve financieringsvormen worden ook subsidies gerekend. Hij deelt mee dat met STOWA gesprekken plaatsvinden over verdere subsidiëring. De heer Den Dulk merkt op dat de mogelijkheid van andere financieringsconstructies ook afhangt van de interesse van andere partijen voor zo'n kering. Op dit moment hebben zich nog geen andere partijen gemeld.

De heer Zuidgeest pleit voor een kleinere proefopstelling op een kleinere locatie. Hij vraagt zich af hoe de buitenwacht zal reageren op zo'n grote operatie bij een grote berging. Het is niet eens zeker dat daar nu al water in komt. Hij vreest voor hoge kosten, zeker als er weinig interesse bij andere partijen is om financieel deel te nemen. Bovendien is hij ervan overtuigd dat het systeem van de Woudsepolder al zodanig robuust is dat er geen wateroverlast meer zal zijn. De voorzitter legt er de nadruk op dat de VV niet wordt gevraagd om een vlotterkering in de Woudsepolder te maken, maar om het idee van een proefmodel op een geschikte locatie verder uit te werken, bij voorkeur in de Woudsepolder. Pas als het idee helemaal is uitgewerkt kan een besluit over realisering vallen. Het feit dat er de laatste vier jaar geen wateroverlast is opgetreden, komt omdat er in deze periode niet meer dan 50 mm neerslag per 48 uur is gevallen.

Mevrouw Villars verzoekt om een uitnodiging aan de nieuwe VV om de proefopstelling te bezoeken. De voorzitter lijkt het verstandig om dat te doen.

De secretaris verzekert naar aanleiding van een opmerking van mevrouw Ter Woorst dat altijd door de subsidiecoördinator wordt bekeken welke subsidiemogelijkheden er zijn.

Mevrouw Engels wil de proef laten doorgaan. Men is nu halverwege het onderzoeksproces. Er is actuele kennis opgedaan, die beter niet verloren kan gaan, ook voor andere toepassingen.

De heer Van Baars vraagt of de vlotterkering bovenop de kering van de Woudsepolder moet komen of ernaast. Hij constateert dat de kosten almaar stijgen. Die moeten afgewogen worden tegen nut en noodzaak. De oplossing kan wel eens duurder zijn dan voorzieningen op grond van bestaande technieken. In het verleden heeft hij wel eens gehoord dat, ook als er niets meer gebeurt aan de Woudsepolder, toch al wordt voldaan aan de eigen bergingscriteria. In de afgelopen honderd jaar is de jaarlijkse neerslag van ongeveer 700 mm. naar ongeveer 800 mm. gegaan. Het ziet ernaar uit dat er een verdere stijging zal zijn. Bovendien vindt er steeds meer verstedelijking plaats, waardoor bodems worden verhard. Toch moet gezocht worden naar de goedkoopste oplossing om water te bergen. Hij vreest dat een harde constructie als voorgesteld tien keer duurder wordt dan een gewone aarden constructie. De heer Den Dulk zegt dat de vlotterkering op de dijk komt, maar daar gedeeltelijk ingegraven moet worden, op een betonnen fundatie. Er kan dan een meter bovenop de huidige vaste kade komen.

De heer Wallinga adviseert, voordat er een proefopstelling wordt gestart, na te gaan wat de onderhoudskosten van de vlotterkering en de onderliggende kering worden.

De heer Hofman meent dat Delfland een goed image kan opbouwen als pionier op het gebied van waterbeheer. Hij pleit voor brede voorlichting en communicatie over het project. Er moet

een goede samenwerking met kennisinstituten zijn. Er is altijd kritiek op een nieuwe constructie, maar als men slaagt, is dat voor Delfland een groot succes.

Mevrouw Hilders vraagt om een oplegnotitie waarin een indicatie wordt gegeven van nut en noodzaak van de robuuste uitvoering van de waterberging en van de mogelijke toepassingen. De voorzitter beklemtoont dat de kering vooral een innovatief element voor dijkverhoging is. In principe staat de ontwikkeling daarvan los van de situatie in de Woudsepolder. Pas als technische haalbaarheid en financiële consequenties inzichtelijk zijn gemaakt en er een proef op kleine schaal is geweest, wordt het bestuur de vraag voorgelegd of er een volledig project daar moet worden uitgevoerd. De portee van het voorliggende voorstel is om het idee verder te ontwikkelen. Daarvoor is een bedrag uitgetrokken en niet voor de eventuele toekomstige toepassing. De afweging of ooit toepassing plaatsvindt, kan nu nog niet worden gemaakt. Delfland gaat natuurlijk geen dingen onderzoeken waar het geen brood in ziet. Hij herinnert er nog aan dat in 2001 is gekozen voor een berging in de Woudsepolder van 800.000 m³. Dat was nodig om een bui als die van 1998 te kunnen verwerken. Dat is opnieuw bevestigd in 2005 bij de herijking van ABC-Boezem. Mevrouw Hilders wil toch duidelijk op papier zien waarvoor de proef nodig is. De voorzitter concludeert dat mevrouw Hilders eigenlijk vraagt naar de motivatie voor de prijsvraag. Als daarin elementen zijn opgenomen die nut en noodzaak nog verduidelijken, wil hij die wel in het stuk opnemen.²

De commissie adviseert overeenkomstig het voorstel te besluiten.

8. Visie op watervoorziening

De voorzitter roept in herinnering dat het onderwerp op 15 april 2008 in een informatieve verenigde vergadering aan de orde is geweest. De visie is een stuk in ontwikkeling. De discussie rond Volkerak-Zoommeer is in de samenvattende notitie niet met name genoemd, maar moet ondergebracht worden bij de estuariene dynamiek.

Mevrouw Villars vraagt wat de definitie van oppervlaktewater van voldoende kwaliteit is. Bovenaan pagina 2 staan eigenlijk twee definities, aan de hand van het chloridegehalte. Er zijn ook andere stoffen die invloed hebben op de kwaliteit. Voorts kan de inlaat van water uit andere waterschappen, die bijvoorbeeld veel nutriënten bevat, van invloed zijn. Mevrouw Huizer bevestigt dat behalve chloriden ook andere stoffen, zoals nutriënten, van invloed zijn op de waterkwaliteit. Er zijn wettelijke richtlijnen en ook in de KRW zijn waarden vastgesteld. Er worden voor de visie geen nieuwe waarden bedacht. Mevrouw Ter Woorst beschouwt de visie als een basis voor proactief beleid. Het college hoeft niet te wachten op een motie van de VV, maar kan zelf actief optreden jegens andere overheden als de zoetwatervoorziening in gevaar komt. De voorzitter zegt dat gestreefd wordt naar handhaving van de wettelijke normen. In een korte notitie worden niet allerlei gehalten vermeld. Er kan een formulering gezocht worden om aan te geven dat ook met andere stoffen rekening wordt gehouden.

De heer De Jong is gevallen over de laatste zin van de tweede alinea van de kernboodschap. Hij krijgt daaruit de indruk dat het hoogheemraadschap zich al neerlegt bij de suprematie van de provincie. Hij vindt het een heel vervelende zin, in het licht van de discussie over de zoetwatervoorziening. De heer Wijnants wil hierop terugkomen bij het volgende agendapunt, waar het feitelijk nog uitdagender is gesteld. Het waterschap strijdt voor de waterkwaliteit. De heer De Jong hoopt dat de visie een heel dik stuk wordt, dat op het nachtkastje van de nieuwe hoogheemraden komt te liggen. Mevrouw Ruijgh betoogt dat de realiteit wel is dat de provincie van het rijk veel bevoegdheden heeft gekregen. De provincie kan bepaalde maatregelen nemen bij het maken van een waterhuishoudplan. Het is wel de bedoeling dat de waterschappen nauw betrokken worden bij zo'n plan. Als de provincie op bepaalde plaatsen brak water wil, zal zij daarover moeten overleggen met de waterschappen, vanwege de consequenties voor allerlei functies in het desbetreffende gebied. Zij heeft er lang en hard voor gestreden dat het waterschap een aantal doelen van de Kaderrichtlijn Water kon vastleggen. De provincie heeft echter die taken gekregen. Natuurlijk moet Delfland zich laten horen, want het moet zorgen voor een goed waterbeheer. De heer De Jong maakte enkele weken geleden op Hondenpijl mee dat enkele dijkgraven probeerden de gedeputeerde een uitspraak op dit punt te ontlokken, maar zij gaf geen millimeter krimp. De voorzitter vindt het geen probleem om de zin te laten vervallen, want het is niet nodig allerlei bevoegdheden daar te vermelden. De pro-

² Zie de bij de VV-notitie 'Tijdelijke kering Woudsepolder' bijgevoegde bijlage 'Verantwoording Innovatieproject Tijdelijke kering'.

vincie heeft echter de bevoegdheid om een aanwijzing te geven dat van de zoete doelstelling wordt afgeweken.³

De heer Zuidgeest vindt het uitstekend dat de zin uit het stuk wordt gehaald, want die hoort niet in de kernboodschap. Hij wenst dat Delfland staat voor het zoet houden van het oppervlaktewater in zijn gebied, nu en in de toekomst. Dát zou de kernboodschap moeten zijn. Het belang van de zoetwatervoorziening via de Brielse Meer-leiding kan wat hem betreft niet sterk genoeg benadrukt worden. De ontwikkelingen in het Volkerak mogen geen bedreiging daarvoor vormen. De voorzitter is het hiermee van harte eens.

De heer Wallinga meent dat de laatste notitie over waterkwaliteit niet zo positief was als zou blijken uit de laatste volle zin van de eerste pagina van de oplegnotitie. Hij is niet dogmatisch tegen verzilting van kleine, afgesloten gebiedjes om de natuur te dienen. De voorzitter vindt dat de door de heer Wallinga aangehaalde tekst in de oplegnotitie veel minder ver gaat dan de heer Wallinga suggereert. Er staat niet dat de kwaliteitsproblemen worden opgelost, maar zij worden tegengegaan. Het is duidelijk dat er nog veel te doen is.

Mevrouw Hilders acht het belangrijk dat duidelijk is wat de doelen van een streven naar een goede waterkwaliteit precies zijn. Dat zou niet in een bijlage opgezocht moeten worden. Het valt haar op dat er niets gezegd wordt over de actuele waterkwaliteit. Er moet nog heel wat gebeuren voordat aan de Europese normen wordt voldaan. Zij verzoekt om aandacht voor andere waarden dan alleen de chloridegehalten. Zij mist in de kernboodschap dat veiligheid een randvoorwaarde is. Dat staat wel in het achterliggende stuk. Zij vindt het ernstig dat allerlei bedrijven die oppervlaktewater gebruiken niet zijn geraadpleegd. Zij pleit ervoor om dit alsnog te doen. De voorzitter meldt dat de visie van Delfland niet op zichzelf staat, maar onderdeel zal uitmaken van een kadervisie op de watervoorziening in West-Nederland. Niet alleen waterschappen, maar ook de provincie, het rijk en Rijkswaterstaat werken daaraan mee. Wel is de glastuinbouw al geconsulteerd, vanwege de belangrijke positie in Delfland. Mevrouw Huizer voegt daaraan toe dat het de bedoeling is alle partijen die belang hebben bij de kadervisie erbij te betrekken, dus niet alleen de overheid. Het drinkwaterbedrijf en het Havenbedrijf Rotterdam zijn er nu al bij betrokken. Het vervolg, waarin de visie voor het hele gebied wordt gemaakt, gaat buiten Delfland om. De voorzitter zegt toe dat aangegeven zal worden dat de visie onderdeel zal uitmaken van een grotere visie voor heel West-Nederland, waarover ook met andere partijen dan overheden gesproken zal worden.⁴

De heer Wijnants vindt dat in het stuk de uitgangspunten goed zijn verwoord. Voor hem hoeft het niet veel dikker te worden, want hoe meer informatie er wordt weergegeven, hoe waziger het kan worden.

De heer Hofman vraagt of de prioriteiten die de overheid stelt, de landelijke verdringingsreeks die verdeling van het beschikbare rijkswater in tijden van watertekort bepaalt, invloed hebben op de voorliggende visie. Het lijkt hem verstandig om de mogelijkheden van het IJsselmeer bij de visie te blijven betrekken, want de achterwaartse verzilting trekt verder. Ook daardoor kan de zoetwatervoorziening in het geding komen. Mevrouw Huizer geeft aan dat in de visie duidelijk naar voren komt dat in tijden van waterschaarste veiligheid de hoogste prioriteit heeft. Dat is conform de verdringingsreeks. Die wordt nog verder uitgewerkt. De voorzitter ziet, in het licht van het rapport van de commissie-Veerman, dat het er ooit nog eens van kan komen dat er water uit het IJsselmeer naar het gebied van Delfland moet worden geleid. Tot ver in de komende eeuw is het Brielse Meer echter voor Delfland een adequate voorziening. De bruikbaarheid daarvan kan voorlopig alleen door menselijk ingrijpen verloren gaan, maar dat moet vooral worden voorkomen.⁵ Mevrouw Huizer voegt daaraan toe dat de commissie-Veerman ook een mogelijkheid ziet in het afsluiten van waterkeringen in de Nieuwe Waterweg. Er zijn meer keringen dan de Maeslantkering. Er zullen er ook nog meer aangelegd worden, die wellicht gebruikt kunnen worden om verzilting tegen te gaan. De TU Delft verricht daar een studie naar. De heer Hofman vreest dat de mogelijkheid van zoetwatervoorziening via het IJsselmeer verloren gaat als niet tijdig wordt vastgesteld dat Delfland daarbij een belang kan hebben. Hij

³ Zie herziene versie van de VV-notitie 'Visie op Watervoorziening' (kernboodschap).

⁴ Zie herziene versie van de VV-notitie 'Visie op Watervoorziening'.

⁵ Ter aanvulling: In Unieverband wordt een onderzoek uitgevoerd naar de aanvoer van water in Noord-Zuid verband.

wil niet alleen op het paard van de waterkeringen wedden. De voorzitter zal bezien in hoeverre in de oplegnotitie nog aandacht kan worden gegeven aan dit aspect.⁶

De commissie adviseert overeenkomstig het voorstel te besluiten.

9. Beleidskader ten behoeve van adaptatie aan klimaatverandering⁷

De heer Hofman herhaalt zijn pleidooi bij het vorige agendapunt, om meer te letten op de watervoorziening voor West-Nederland in algemene zin. Mevrouw Hilders beschouwt het stuk niet zozeer als een beleidskader, maar meer als een onderzoeksprogramma. Zij vraagt waarom er niets in de oplegnotitie staat over mitigatie. Zij vraagt welke de nieuwe normen zijn waaraan het beleid wellicht zou moeten gaan voldoen. Zij stemt ermee in dat Delfland verschillende scenario's onderzoekt en doordenkt. Als men gaat afwegen, moet rekening worden gehouden met de robuuste normen die Delfland op dit moment hanteert en met het robuuste systeem dat al aanwezig is. Zij verwijst naar het rapport "Puzzelen met de wateropgave" van de Randstedelijke Rekenkamer, die de provincie erop aanspreekt dat Schieland, de Krimpenerwaard en de Hollandse Delta hebben gesteld dat in 2015 hun watersystemen aangepast zullen zijn aan de werknormen uit 2003. De provincie stelt dat dit volledig conform het Nationaal Bestuursakkoord Water is. Voorts wijst zij op een interessante notitie uit Schieland, die aangeeft dat opties die in Delfland worden gekozen tot allerlei overinvesteringen leiden. Als het stuk een onderzoeksprogramma mag heten, kan zij er, met een paar aantekeningen, mee instemmen. Zij kan zich er niet in vinden als het een beleidskader moet zijn.

De heer Wijnants deelt mee dat de categorie gebouwd het stuk vond getuigen van een goede integrale aanpak. Hij mist een beschouwing over het begrip klimaatverandering. Er is sprake van verschillende scenario's, maar die worden niet vermeld. Er wordt ook niet aangegeven of er een keuze is gemaakt of dat die gemaakt zal worden. Dat zal toch nodig zijn om een beleid uit te stippelen. Op pagina 17 staat dat rekening wordt gehouden met de zeespiegelstijging over de komende 200 jaar, maar er staat niet bij hoeveel die stijging dan is. Er worden vier scenario's van het KNMI genoemd, waarbij wordt gesteld dat zij alle vier even waarschijnlijk zijn. Eigenlijk zou de nieuwe VV een overzicht van gangbare scenario's moeten krijgen. Voor de zeespiegelstijging worden heel verschillende vooruitzichten over heel verschillende tijdperken genoemd. Delfland moet een scenario kiezen om er zijn beleid voor de komende tien of twintig jaren op te baseren. Hij betwijfelt vervolgens of een relatief kleine overstroming grote gevolgen zou hebben voor de elektriciteitsvoorziening, zoals op pagina 19 staat. Hij begrijpt niet waarom de Maeslantkering vaker dicht zou moeten gaan als gevolg van hogere piekafvoeren van de grote rivieren. De tekst op pagina 30 over de strategische keuze 5 klinkt hem haast in de oren als een uitnodiging om anderen helemaal te laten beslissen over verzilting van het Delflandse watersysteem.

Mevrouw Ruijgh dankt de categorie gebouwd voor het compliment. Zij verzekert dat in het beleidskader wordt gestreefd naar een grote variëteit aan maatregelen, om gemakkelijker te kunnen aanpassen aan veranderende omstandigheden. Zij spreekt van een beleidskader omdat het wel degelijk een kader vormt voor het beleid dat moet worden gemaakt, met een strategie op hoofdlijnen. Het is zeker geen onderzoeksprogramma, hoewel het nodig is dat er onderzoek plaatsvindt. In het ontwerp-Waterbeheerplan is al vastgelegd dat een groot aantal activiteiten moet worden ondernomen. Daarin is ook al duidelijk aangegeven dat Delfland niet alleen aan adaptatie, maar ook aan mitigatie werkt. Dat hoeft hier niet terug te komen.

Er is uitdrukkelijk voor gekozen om scenario's niet te gebruiken om normen vast te stellen. Zij trekt een parallel met de kredietcrisis, waarvoor geen scenario is en waarin zich steeds nieuwe ontwikkelingen voordoen. Er zijn wel scenario's nodig om te analyseren welke maatregelen geschikt kunnen zijn. De heer Wijnants interrumpeert dat de VV de laatste jaren niet is gekend in mogelijke scenario's. Hij vindt dat een gemis. Mevrouw Ruijgh meent dat heel duidelijk is geweest welke scenario's in de laatste jaren in beschouwing zijn genomen. In het Nationaal Bestuursakkoord Water staat niet aangegeven welke scenario's voor welke berekeningen zouden moeten worden gebruikt. De scenario's die er zijn kunnen worden gebruikt om maatregelen goed door te denken. Daarnaast moet voortdurend worden bijgehouden hoe de ontwikkelingen zijn. Delfland gebruikt de scenario's van het KNMI. De heer Wijnants zou

⁶ Zie herziene versie van de VV-notitie 'Visie op Watervoorziening'.

⁷ Zie herziene versie van de VV-notitie 'Beleidskader ten behoeve van adaptatie aan klimaatverandering'.

toch graag een overzicht hebben van de gebruikte scenario's en van de wijze waarop zij zijn gebruikt, bijvoorbeeld voor het bepalen van de watertaak, de ABC-normen enz. Mevrouw Huizer vindt het wel een goed idee om bij de verdere uitwerking van het beleidskader aan te geven in welke situaties bepaalde scenario's zijn gebruikt.

De heer Verbeek zet uiteen dat voor de zeewering rekening wordt gehouden met de omstandigheden voor de komende 200 jaar. Voor de zwakke schakels wordt rekening gehouden met een stijging van 1,30 meter in 200 jaar. Daarvoor is ruimte gereserveerd. De zeewering wordt verzwaard aan de hand van de verwachting voor de komende 50 jaar, een stijging van de zeespiegel met 30 cm. en een 30 cm. hoge golfslag.

Mevrouw Ruijgh is ervan overtuigd dat de klimaatverandering extreme situaties met zich zal brengen. De extremen zullen groter en frequenter zijn. Zij baseert zich op de verwachtingen van het KNMI. De heer Wijnants is van oordeel dat de VV het daar dan mee eens moet kunnen zijn. Mevrouw Ruijgh zegt dat de organisatie vooralsnog goed wordt geïnformeerd door het KNMI en daarvan uitgaat. De voorzitter wil de discussie wel op hoofdlijnen houden. Het lijkt hem beter dat er een informatieve avond voor de nieuwe VV wordt gehouden. De NBW-normering is landelijk geaccordeerd. Daarin wordt het middenscenario voor 2050 als norm genomen. Schieland heeft dat niet gedaan. Dat is de verantwoordelijkheid van Schieland.

Mevrouw Huizer meent dat de waterkering ook gebruikt kan worden bij een combinatie van een grote afvoer uit de rivier en een hoge zeespiegelstand. De heer De Jong brengt in het midden dat de door de heer Wijnants aangehaalde tekst juist is. Is er een grote afvoer uit de rivier in combinatie met een hoge zeespiegelstand, dan gaat de Maeslantkering dicht en zullen de gemalen die uitlaten op de Nieuwe Waterweg minder water uitpompen.

De heer Wallinga spreekt zijn complimenten uit voor het korte en bondige stuk. Hij waardeert het zeer dat, bij zijn weten voor het eerst, niet alleen wordt gekeken naar de invloed van de klimaatverandering op de waterkwantiteit, maar ook op de waterkwaliteit. Hij vindt het ook heel positief dat niet wordt uitgegaan van één scenario, maar dat wordt gelet op verschillende situaties. Het is heel lastig om te voorspellen hoe de natuur zich ontwikkelt. Het enige punt van kritiek dat hij heeft is dat het stimuleren van zelfredzaamheid wel wordt genoemd, maar dat niet wordt geduïd wat dat inhoudt. Mevrouw Ruijgh meent dat men vooral goed geïnformeerd moet zijn wie waar verantwoordelijk is voor welke risico's. Zelfredzaamheid komt aan de orde bij calamiteitsbestrijding en bij de watervoorziening. Onder welke omstandigheden kan men terugvallen op de overheid en onder welke omstandigheden is men zelf verantwoordelijk? De heer Wallinga stelt vast dat deze boodschap nog concreet moet worden gemaakt.

Mevrouw Engels is blij dat een aantal handvatten is gegeven om de klimaatveranderingen aan te kunnen. Zij vraagt of er prioriteiten worden gesteld. Er zijn veel acties genoemd, maar de mogelijkheden zullen beperkt zijn. Mevrouw Ruijgh antwoordt dat de bedoeling is dat een plan van aanpak wordt ontwikkeld. Zij kan zich voorstellen dat een volgend college de VV daar weer bij betreft.

De heer Van Baars vindt de notitie een gezond en nuchter stuk. Hij vindt het bijvoorbeeld heel goed dat voor de zeespiegelstijging over 200 jaar alleen ruimte wordt gereserveerd en niet meer. Hij beschouwt het stuk als een grondige inventarisatie.

Mevrouw Hilders vraagt aandacht voor de systematiek voor het opstellen van normen. Zij leest niets over het gebruik dat het waterschap de norm voorstelt en de provincie die norm vaststelt. Het waterschap maakt nieuwe normen dus zelf. Zij zou graag lezen hoe dat wordt aangepakt. Zij vindt dat daarbij rekening moet worden gehouden met de robuustheid van het bestaande systeem.

De voorzitter zegt toe dat de gangbare scenario's die tot nu toe worden gehanteerd worden verwerkt in de bijlage. In de verdere uitwerking van de nota zullen de andere opmerkingen worden meegenomen. Hij verwacht dat het onderwerp in de komende jaren steeds weer aan de orde zal komen.

Mevrouw Ter Woorst gaat alleen akkoord als het antwoord van de heer Verbeek over de zeespiegelstijging ook in het stuk wordt verwerkt.

De voorzitter zegt dat dit voortvloeit uit zijn toezegging over het vermelden van de gangbare scenario's.

De commissie adviseert overeenkomstig het voorstel te besluiten.

12. Uitwerking waterplan Pijnacker-Nootdorp: raamplannen watertoets en kostenverdeling

De heer Van Dam verneemt graag waarom Delfland maar een heel geringe financiële bijdrage levert voor de inrichting van de waterberging Laakbos. Hij vraagt wat er gaat gebeuren met het oude gemaal Overgauwseweg. Voorts hoort hij graag waarom het vervangende gemaal Keijzershof naast de Plas van Buysen wordt geplaatst, waardoor er een scheiding moet plaatsvinden. Hij had best mee willen gaan met de excursie die is gehouden om een beter inzicht te krijgen, ook al hoort hij niet bij de afdeling Oostland. De voorzitter deelt mee dat de kosten in het gebied Laakbos voor Delfland laag zijn omdat meegelift kon worden met de werkzaamheden van de Dienst Landelijk Gebied daar. De heer Heida zegt dat het oude gemaal Overgauwseweg wordt geamoveerd. De locatiekeuze voor het gemaal Keijzershof houdt verband met een groot ander project, de keuze van een traject voor afvoer van water naar de Zuidpolder. De pandscheiding is noodzakelijk vanwege de robuustheid van de systemen in het hele gebied. De polder Keijzershof heeft de meeste berging. Het zou niet handig zijn om het water van de plas eerst naar het gebied met de meeste berging af te voeren.

De heer Wallinga meent dat gesproken moet worden van de Plas van Van Buysen. Hij had het handig gevonden als er een kaartje van het plangebied bijgevoegd was, om de reconstructie beter te kunnen begrijpen. Het verbaast hem een beetje dat de maatregelen voor het industrieterrein De Boezem niet bij de gemeente zijn neergelegd voordat daar verder wordt gebouwd. Het viel hem op dat er twee droge bergingen worden aangelegd. Waarom stuurt Delfland er niet op aan om natte bergingen te realiseren? Ten slotte viel hem op dat de onderbemaling van de Groene Wijdte aan de gemeente wordt overgelaten. Hij dacht dat Delfland geen onderbemalingen meer in handen van gemeenten zou geven. De voorzitter acht het mogelijk om nog een kaartje aan het stuk toe te voegen.⁸ De uitvoering van de wateropgave in De Boezem in Pijnacker wordt gekoppeld aan die voor bestaand gebied. Het is onontkoombaar dat Delfland daaraan meewerkt. De wateropgave voor het nieuwe gebied van De Boezem komt voor rekening van de initiatiefnemer. Het is geen beleid van Delfland om altijd natte bergingen aan te leggen. In de Kadernota bergen en vasthouden werd vastgesteld dat een natte berging tot meer verdamping leidt. De discussie is daar echter verder niet gevoerd. Getracht zal worden in het verslag nog in te gaan op de vraag over de Groene Wijdte.⁹

Mevrouw Hilders is van oordeel dat noodzakelijke maatregelen voor de wateropgave alleen in bestemmingsplannen ruimtelijk kunnen worden verankerd en niet in raamplannen. Het lijkt haar daarom beter een onderlegger vast te stellen op basis waarvan de wateropgave in bestemmingsplannen kan worden verankerd. Zij vreest dat de tabel op pagina 6 een openeinde-regeling inhoudt. Zij vraagt zich af of Delfland niet een limietbedrag voor het aangaan van verplichtingen moet vaststellen. Zij zou graag weten op welke totaal bedrag Delfland respectievelijk de gemeente aan de hand van de tabel uitkomt. De voorzitter acht het correct om onder "Beoogd effect" te vermelden dat de raamplannen als onderlegger voor bestemmingsplannen worden gebruikt.¹⁰ Over indicatieve maatregelen en kosten zijn met de gemeente procentuele afspraken gemaakt. Verschillende projecten zijn al opgenomen in de begroting en de meerjarenraming van Delfland. Voor andere projecten moet het ontwerp nog worden uitgewerkt. De kostenindicaties zijn zo goed mogelijk opgesteld. In de gemeenteraad worden deze in december 2008 vastgesteld. De feitelijke investering voor een aantal projecten moet nog aan de VV worden voorgelegd, maar de procentuele verdeling van de kosten staat met het voorstel vast. Wil de VV een alternatief, dan blijft die procentuele verdeling gehandhaafd. Er is inmiddels een concreet pakket voor de Zuidpolder van Delfgauw, dat de VV financieel en inhoudelijk zal worden voorgelegd. Andere projecten komen later nog aan de orde. Dat er een procentuele verdeling wordt afgesproken staat onder punt 2 van het ontwerpbesluit.

⁸ Zie de bij de deze notulen als bijlage bijgevoegde situatieschets 'Pandscheiding Plas van Buysen'.

⁹ De onderbemaling is nu al van de gemeente. De gemeente moet hier gezien worden als exploitant van het sportpark en heeft voor Delfland in dit geval een zelfde status als een particulier. Er is bij deze onderbemaling 1 belanghebbende, zijnde de gemeente. Er verandert dus niets aan de huidige situatie. Dat de bemaling niet voldoende is volgens de norm heeft op deze locatie nog niet geleid tot wateroverlast. De gemeente heeft aangegeven daarom ook geen aanpassingen aan de bemaling te willen aanbrengen.

¹⁰ Zie de herziene versie van de VV-notitie Uitwerking waterplan Pijnacker-Nootdorp: raamplannen watertoets en kostenverdeling.

De commissie adviseert overeenkomstig het voorstel te besluiten.

2. Gemaal Hoekpolder

De heer Hofman vraagt zich af of de toevoer naar het nieuwe gemaal geen wijziging behoeft, bijvoorbeeld met nieuwe duikers. De heer Den Dulk antwoordt dat de toevoer naar het nieuwe gemaal niet gewijzigd behoeft te worden. Wel zal de aanvoer naar het gemaal in de polder zelf nog worden verbeterd. Dat zal gebeuren bij de herstructurering van het gebied Sion.

Het verbaast de heer Van Dam dat bij de oorspronkelijke plannen niet is opgemerkt dat het bestaande gemaal niet in de uitbreiding paste. Hij vraagt wat er gebeurt met de oude molenstomp en wat voor vispassage er zal worden toegepast. De voorzitter zegt dat het de moeite waard is om de oude molenstomp te bewaren. De heer Den Dulk deelt mee dat in het ontwerp visvriendelijke vijzels zijn opgenomen, in het kader van een pilot.

De heer Zuidgeest maakt zich grote zorgen als hij ziet welke kosten moeten worden gemaakt voor dergelijke gemalen, in verhouding tot de capaciteit. Als hij ziet welke investeringen achter elkaar plaatsvinden, meent hij dat er nauwkeuriger en zorgvuldiger moet worden bepaald wat nog wel en wat niet meer financieel verantwoord is.

Mevrouw Ter Woorst vraagt of het stuk in een afdelingsbestuur van de orde is geweest en zo ja wat het advies dan was. Zij kan zich een schema herinneren van urgenties en taakstellingen. Daar moet misschien nog eens een informatieve VV over worden gehouden. De voorzitter antwoordt dat het stuk niet in een afdeling aan de orde is geweest. Het stuk vloeit voort uit een besluit dat al lang geleden is genomen, in het ABC-plan voor de polder dat bij vaststelling toen wel in het afdelingsbestuur aan de orde is geweest. Er was al een budget voor. Het kader van urgenties en taken ziet op maatregelen volgens het nieuwe WBP.

De commissie adviseert overeenkomstig het voorstel te besluiten.

3. Voorkeursmaatregelen polder Staalduinen

De heer Van den Berg zou graag een kaartje van de peilvakken bijgeleverd zien. De voorzitter zal nagaan of dat mogelijk is.¹¹

De heer Wallinga kan in het stuk niets vinden over effecten op waterkwaliteit en ecologie. Misschien zijn die er niet, maar het is ook niet duidelijk of die punten meegenomen zijn in de afwegingen. Mevrouw De Jong verzekert dat er is gekeken naar de effecten op de waterkwaliteit. Er is vooral gekeken naar de TEWOR-scores. Bezien is wat op korte termijn de effecten van de maatregelen op de overstorten vanuit de riolering op het oppervlaktewater zijn. De heer Wallinga beaamt dat naar die overstorten is gekeken, maar dat is maar één aspect van de problematiek van de waterkwaliteit. De heer Verbeek meent dat de kwaliteitseisen zijn meegenomen bij de overwegingen voor het peilbesluit.

De heer De Jong heeft in de vergadering van het afdelingsbestuur de toezegging van de heer Den Dulk gehoord dat nagegaan zou worden of de afkoppeling van de tuinbouwbedrijven die nu in het boezemland op de watergangen lozen van de tweede fase naar de eerste fase kan verschuiven. De heer Den Dulk realiseert zich nu dat het voorstel op dit punt nog niet is aangepast. Er is wel toe besloten.¹²

De commissie adviseert overeenkomstig het voorstel te besluiten.

4. Wateropgave en voorkeursmaatregelen Rotterdam en Schiedam

¹¹ Zie de bij de VV-notitie 'Voorkeursmaatregelen polder Staalduinen' behorende bijlage I onder A. Onderzoeksgebied.

¹² Zie de bij de VV-notitie 'Voorkeursmaatregelen polder Staalduinen' behorende bijlage I onder D. Voorkeursmaatregelen Staalduinen.

De heer Van Dam komt herhaaldelijk tegen dat gekozen kan worden voor het aanleggen van een berging, maar ook voor het verbeteren van de afvoer. Hij vraagt hoe die keuzes worden gemaakt. Het verbaast hem dat wordt gemeld dat ongewenste riooloverstorten door de gemeente niet worden herkend. De heer Fritz zet uiteen dat de keuze tussen de aanleg van een berging en het verbeteren van de afvoer vooral betrekking heeft op Schieveen. Omdat daar veel ontwikkelingen plaatsvinden, is nog niet duidelijk hoe in de toekomst de afvoersituatie benedenstrooms van het peilvak er uit zal zien. Misschien zijn er mogelijkheden benedenstrooms te bergen. Dat is wellicht kosteneffectiever dan het aanleggen van een berging in het peilvak zelf. Voor knelpunten in het rioolstelsel vindt de TEWOR-toetsing plaats, een modelmatig instrument, waarbij wordt gerekend met standaardhoeveelheden bezinking in het rioolstelsel en bij overstorten. Die kunnen, door het beheerdersaandeel, afwijken van de werkelijkheid. Als de gemeente die op bepaalde punten niet herkend, wordt dat meegenomen bij de beoordeling van de urgentie van knelpunten.

De commissie adviseert overeenkomstig het voorstel te besluiten.

6. Nieuwbouw gemaal Woudsepolder

Mevrouw Ter Woorst verzoekt om bijvoeging van een kaartje over de situering van het gemaal in de ruimere omgeving. De voorzitter zegt dat toe.¹³

De heer Hofman vraagt of de bijdrage van de DLG op hetzelfde niveau blijft als oorspronkelijk was voorzien, dan wel in een percentage was uitgedrukt. Voorts vraagt hij of in een eerder stadium al te voorzien was dat de wijziging nodig was. De voorzitter antwoordt dat het bij het oorspronkelijke bedrag blijft. De DLG voelt zich niet verantwoordelijk voor de wijze waarop Delfland het bemalingstekort het best meent te kunnen opheffen. Dat het oude gemaal niet te handhaven was, was aanvankelijk niet voorzien. Mevrouw Ter Woorst vindt de verlaging van het polderpeil van -3,00m NAP naar -3,50m NAP erg groot. De voorzitter wijst erop dat dit voortvloeit uit het peilbesluit voor de Woudsepolder dat enkele jaren geleden is vastgesteld. Dat het peil in de hoofdwatgangen naar beneden moet, zegt overigens nog niet veel over de overige watgangen. Overal in de polder staan al peilscheidingen die op het nieuwe peil zijn ingesteld, maar dat peil is er nog steeds niet. Hij gaat ervan uit dat het stelsel robuust genoeg wordt voor de toekomst.

De commissie adviseert overeenkomstig het voorstel te besluiten.

7. Functioneel ontwerpproces boezemkaden

De heer Verbeek licht toe dat het beleidskader in 1999 is vastgesteld naar aanleiding van de wateroverlast in 1998. Ervaringen in de Commandeurspolder en andere polders met dichte bebouwing tegen de dijk leren dat het beleid niet handhaafbaar en uitvoerbaar is. Er moeten nieuwe uitgangspunten voor het ontwerpen worden geformuleerd. D&H hebben de bevoegdheid om het functioneel ontwerpproces boezemkaden verder uit te werken en vast te stellen. Op 23 oktober 2008 is al over het onderwerp gesproken in een informatieve VV.

Mevrouw Ter Woorst is van oordeel dat aan het ontwerpbesluit een tweede punt moet worden toegevoegd, namelijk dat de VV instemt met het voorgestelde beleid. De heer Verbeek zegt dat de VV er niet mee kan instemmen, maar er wel kennis van kan nemen. De heer Van Baars vindt het moeilijk om kennis te nemen van iets dat er nog niet is. Mevrouw Ter Woorst lijkt het toch goed dat tot uiting komt dat de VV tevreden was over de uiteenzetting in de informatieve VV. De voorzitter zegt toe dat het college zich even over de formulering buigt.¹⁴

De commissie adviseert overeenkomstig het voorstel te besluiten.

¹³ Zie de bij de VV-notitie als bijlage bijgevoegde overzichtskaart 'Locatie van het oude gemaal Woudse Polder en van het nieuwe gemaal.

¹⁴ Zie herziene versie van de VV-notitie 'Functioneel ontwerpproces boezemkaden'

10. Herijking uitvoeringsprogramma Waterplan Delft

De commissie adviseert overeenkomstig het voorstel te besluiten.

11. Waterplan Maassluis

De heer Van Dam refereert aan de zienswijze van mevrouw Van Duinen, ingediend bij de gemeente Maassluis. Zij waarschuwt tegen het gevaar van verdrinking van kinderen in de buurt van wadi's. Er komt dan een mooi verhaal van Delfland over het informeren van de bewoners, maar het lijkt hem beter dat de schooljeugd speciaal wordt geïnformeerd. Mevrouw Ruijgh geeft aan dat nog lang niet is beslist of er wel wadi's zullen komen. Daarom wordt in het antwoord vermeld hoe tot besluitvorming wordt gekomen en hoe het water zal worden afgevoerd. Er zijn nog allerlei mogelijkheden. Maassluis is verder goed op de hoogte van het Delflandse educatiebeleid.

Mevrouw Ter Woorst leest onderaan pagina 3 dat met particuliere grondeigenaren in het landelijk gebied wordt gezocht naar functieveranderingen. Zij vraagt waaraan wordt gedacht. Mevrouw Ruijgh kan zich voorstellen dat wordt gedacht aan natuur in plaats van agrarische functies. De urgentie is hier niet groot. Er is voldoende tijd om te zoeken naar een goede oplossing voor de wateropgave.

De heer De Jong constateert dat er voorzieningen worden getroffen als het doorpompen van water vanuit de boezem naar de Steendijkpolder. Die watert af naar de Oranjepolder, waar ook wordt afgekoppeld. Daar liggen een duiker en een stuw voor de afwatering die ook zorgen dat er water vastgehouden wordt, zonder economische schade, want er liggen natuurterreinen en sportvelden. Toch gaat op kosten van Delfland een duiker vernieuwd worden. Daardoor wordt water van slechte kwaliteit doorgespoeld, is er een slechte bodemkwaliteit en kan het water niet langer vastgehouden worden. Het lijkt hem dat er zo wordt afgewenteld op de Oranjepolder. Hij heeft daar heel veel moeite mee. Mevrouw Ruijgh neemt dit punt graag mee. Het is de bedoeling om het systeem robuuster te maken en de waterkwaliteit in het stedelijk gebied te verbeteren, maar niet om af te wentelen. Zo mogelijk komt er een antwoord in het verslag. Mevrouw Burger onderstreept dat de werkzaamheden vooral zijn bedoeld om de aanvoer van water naar de Steendijkpolder in droge periodes te verbeteren. In zo'n periode wordt de waterkwaliteit daar heel slecht. Het is niet de bedoeling een extra afvoer te creëren.

De voorzitter zegt toe dat dit verder wordt uitgezocht.¹⁵

De heer Hofman vindt in het stuk niets terug over de bijzondere voorziening die voor de wijk Het Balkon is getroffen in de Delflandsedijk. Hij vindt het belangrijk dat bij het aanwijzen van zoneringen niet alleen wordt gekeken naar de status quo, maar dat ook rekening wordt gehouden met toekomstige ontwikkelingen. Over de afwatering van buitenwijkse gebieden wordt gemeld dat die uitkomt op de Nieuwe Waterweg en derhalve geen zaak van Delfland is. Omdat dit alles binnen het beheersgebied ligt, kan Delfland daar toch niet aan zijn zorgtaak ontkomen. Mevrouw Ruijgh wijst erop dat het waterplan uitonderhandeld is. Als Delfland veranderingen wil, moet de procedure opnieuw beginnen. Het plan heeft al ter inzage gelegen. De heer Hofman lijkt het toch goed om naar de legger te verwijzen voor de consequenties van de zich wijzigende omstandigheden. Mevrouw Ruijgh zegt dat het waterplan daarvoor niet bedoeld is. Om de huidige situatie vast te leggen zijn er andere instrumenten. De heer Hofman vindt het in elk geval cruciaal dat de kering vrij wordt gehouden. Men is kennelijk uitgegaan van de huidige situatie. Hij wil het toekomstige waterhuishoudingsbeleid koppelen aan het

¹⁵ In principe moet elke polder zijn eigen broek ophouden, zo ook de Steendijkpolder.

In de huidige situatie zijn er wel degelijk klachten van te hoog water aan de oostzijde van de Steendijkpolder. Een oplossing hiervoor is een lager peil handhaven bij de stuw/duiker richting de Oranjepolder. Met het verbeteren van de afvoer zal de capaciteit niet groter worden dan de normafvoer (toegestane afvoer), dat wil zeggen er zal niet meer water worden afgevoerd. Wel zal de afvoerverdeling (in de tijd) worden verbeterd; het water wordt meer verspreid over de tijd afgevoerd met minder hoge afvoerpieken.

waterkeringsbeleid. Als het waterschap niet tijdig maatregelen neemt, komt het met zijn waterkering in de problemen. Mevrouw Ruijgh onderschrijft dat. Zij wil dat in een nieuwe generatie waterplannen voor de gemeenten langs de Nieuwe Waterweg meegenomen zien. Voorts wijst zij erop dat de overstortbemaling direct gekoppeld is aan de taak van de gemeente om afvalwater en regenwater in te zamelen. De hydraulische capaciteit van de riooloverstortgemalen is heel belangrijk, omdat er verder niet veel ruimte is om water te bergen. De heer Hofman vindt de explicatie door mevrouw Ruijgh duidelijker dan wat in het waterplan staat. Er is historisch een situatie gegroeid waarin de waterafvoer ter plaatse vooral als onderdeel van het riool wordt gezien, maar het waterschap blijft zijn taken houden.

De commissie adviseert overeenkomstig het voorstel te besluiten.

13. Verlenging verordening bijdrage riolering buitengebied

De heer Van Baars constateert dat een jaar geleden de bijdrage al is afgelopen. Hoe is het dan mogelijk dat nu dit voorstel voorligt? Er wordt een juridisch trucje met de verlenging van de termijn van indiening van een aanvraag uitgehaald om het blijven geven van bijdragen mogelijk te maken. Waarom wordt er een jaar te laat gerepareerd? Mevrouw Engels vraagt hoe de huidige stand van zaken met de aansluiting op de riolen in de buitengebieden is. Zij is benieuwd naar het antwoord op de door de heer Dijkema in de VV van 20 november 2008 gestelde vragen over de IBA's. De heer Dijkema heeft de indruk dat gemeenten die schuldig zijn aan een sterke vertraging in de uitvoering feitelijk worden beloond. Hij vindt dat er wel een signaal moet uitgaan naar de gemeenten, namelijk dat zij schuldig zijn aan de vertraging van de uitvoering en dat Delfland veel coulance betracht. Hij beseft het belang van de regeling, maar daaraan zijn heel duidelijke voorwaarden verbonden. De heer Van Dam kan, de feiten kennende, begrip opbrengen voor de vertraging die bij de gemeenten is ontstaan. Het is een groot voordeel voor Delfland dat de emissies op het oppervlaktewater in het buitengebied verminderen. Hij hoort graag wie nu precies verantwoordelijk is voor de aanleg van de rioleringen en de aanleg en installatie van de IBA's. Verder verneemt hij graag hoe de handhaving door de provincie plaatsvindt.

De heer Fransen voert aan dat de problemen waarmee de gemeenten die rioleringen in de buitengebieden willen aanleggen worden geconfronteerd uitermate complex zijn. De gemeenten zijn zeer bereidwillig om het te doen, maar moeten bijvoorbeeld onder kassen, onder watergangen of onder wegen door boren om een simpele voorziening aan te leggen. Delfland heeft een groot belang bij de aanleg van de rioleringen in het buitengebied. De gemeenten worden niet beloond omdat zij vertragingen hebben veroorzaakt; zij worden verder geholpen bij het realiseren van de rioleringen. Alle projecten die onder de regeling vallen zijn onder handen. Alleen blijkt er meer tijd voor nodig. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de aanleg van de riolen. Zij zijn ook verantwoordelijk voor de aanleg van de IBA's. Omdat de installatie daarvan ingewikkeld is en het omslachtig was als elke gemeente voor zichzelf aan de slag zou moeten gaan, heeft Delfland een coördinerende rol op zich genomen bij installatie en onderhoud. Mevrouw Ruijgh zet uiteen dat de provincie toeziet op de uitvoering van de Wet milieubeheer. Zij controleert de voortgang in de aanleg van rioleringen. In het Besluit glastuinbouw staat dat kassen die in een gebied staan waar riolering wordt aangelegd binnen drie jaar daarop moeten worden aangesloten. Op dat punt handhaaft Delfland.

De heer Dijkema zou graag zien dat in het oplegstuk duidelijk tot uiting kwam dat de nieuwe regeling een coulance van Delfland is en dat een verlenging tot uiterlijk 2011 tot stand komt. Hij heeft meermalen gehoord dat de gemeente Westland met name erg moeilijk in beweging was te krijgen en te laat is begonnen. De heer Van Dam neemt daar afstand van. Mevrouw Ter Woorst wenst een stok achter de deur, door op te nemen dat de regeling per 2011 afloopt. De heer Fransen acht die stok achter de deur niet nodig, want hij weet dat aan alle projecten hard wordt gewerkt. Hij heeft geen reden om aan te nemen dat gemeenten op die datum nog moeten beginnen. Vaak moeten de tuinders echter aangespoord worden om hun medewerking te verlenen. Hij twijfelt er niet aan dat alles voor elkaar komt als de regeling nu wordt gerepareerd. De antwoorden op de mondelinge vragen van de heer Dijkema staan op papier en worden rondgedeeld.

De heer Hofman stelt voor in het oplegstuk alleen de overwegingen die tot verlenging van de verordening hebben geleid te noemen en de twee andere opties niet, want die zijn niet relevant. De heer Fransen stemt daarmee in.¹⁶

De commissie adviseert overeenkomstig het voorstel te besluiten.

05. Rondvraag en sluiting

Mevrouw Engels vond de in de vorige VV ter kennisname gelegde stukken Nationaal Bestuursakkoord Water actueel en antwoordbrief van het college erg procedureel. Haar is onvoldoende duidelijk geworden wat er inhoudelijk is veranderd en wat Delfland daarmee doet.

In het water langs de Westgaag is enkele maanden geleden een nieuwe beschoeiing aangelegd. Daarbij is helemaal geen rekening gehouden met jonge vogels die nog niet kunnen vliegen. Zij kunnen daar niet uit het water komen.

De voorzitter geeft aan dat het college in de brief over het NBW heeft aangegeven niet alles in 2015 afgerond te kunnen hebben. Urgente projecten kunnen in 2015 gerealiseerd zijn. Andere punten komen in het Waterbeheerplan, waaraan de provincie weer haar goedkeuring moet geven. Inhoudelijk geeft het NBW geen reden voor bijstellingen. De randvoorwaarden zijn ruim geformuleerd. Met de partners in de waterplannen zijn afspraken gemaakt om beleidslijnen te concretiseren. De wateropgave die is vastgesteld wordt daarmee in uitvoering gebracht. De grote lijnen zijn al geïmplementeerd. In het NBW actueel is voorts opgenomen dat nog harder gezocht moet worden naar ruimtelijk instrumentarium om de Kaderrichtlijn Water te kunnen uitvoeren. Het college is het daarmee eens.

De heer Verbeek erkent dat bij de beschoeiing langs de Westgaag onvoldoende rekening is gehouden met natuurvriendelijkheid. In het vervolg zal als op dergelijke plaatsen kaderverbetering plaatsvindt beter opgelet moeten worden. Langs de Westgaag is het ook niet zo diep, dus het had gekund. Er zijn wel enkele kleine aanpassingen mogelijk. De heer Van Dam heeft in een informatieve VV al gevraagd naar de motivatie om daar geen natuurvriendelijke oever aan te brengen, omdat het daar goed had gekund tegen beperkte kosten. De heer Verbeek betoogt dat de watergang er wel tamelijk smal is. Er zouden daar heel wat investeringen nodig zijn om een natuurvriendelijke oever te maken. De afdeling onderhoud heeft die afweging niet gemaakt, hetgeen achteraf is geconstateerd.

De heer Dijkema dankt voor de beantwoording van zijn vragen in de VV over de IBA's. Van de bewoners die een IBA geïnstalleerd krijgen wordt nogal wat gevraagd. Hoe wordt er met hen gecommuniceerd? Hij neemt aan dat waar de installatie niet goed plaatsvond herstel voor rekening van de aannemer is. Hij vraagt zich ook af of er niet te gemakkelijk wordt gedacht over stankoverlast. De heer Fransen wijst erop dat het voor de organisatie een nieuw project was. Er is veel op individueel niveau gecommuniceerd over de installatie, die zowel binnen- als buitenshuis van een ander karakter is dan wat gangbaar is in Nederland. Bij zijn weten is aan die communicatie veel energie besteed. Dat is niet altijd even goed gelukt, doordat een technicus en een willekeurige burger elkaar niet altijd goed verstaan. Nu loopt die communicatie beter. De aannemer had op een gegeven moment nog geen cent ontvangen en stond op het punt failliet te gaan, omdat hij alle IBA's had gekocht en ingebouwd. Er is met hem onderhandeld. Daar is uit gekomen dat Delfland wat zou gaan betalen, zodat hij de installaties goed aan het werk kon krijgen. Nu is de situatie onder controle. Stankoverlast heeft te maken met de locatie. Septic tanks werken heel anders en leiden meestal niet tot stankoverlast. Nu moesten er echter voorzieningen als sifons worden aangebracht. Een bedrijf dat een IBA installeert gaat niet de hele riolering van een huis herstellen.

De heer Zuidgeest constateert dat een historisch moment is aangebroken, namelijk de sluiting van de laatste vergadering van de commissie Waterbeheer in de huidige zittingsperiode. Een aantal leden, waaronder hijzelf, keer niet terug. Hij spreekt zijn grote waardering uit voor de wijze waarop de vergaderingen zijn geleid en voor de deskundige wijze waarmee de staf de vergaderingen heeft voorbereid. Hij kijkt terug op een periode waarin verschrikkelijk veel tot stand is gekomen, na heel veel overleg. De commissie heeft kritisch maar constructief geoordeeld, zodat noodzakelijke besluiten genomen konden worden. Daardoor is de waterkwaliteit verbeterd en de zorg voor droge voeten ook goed uitgevoerd. Gezien de financiële situatie waarin Delfland langzamerhand komt, zal het in de toekomst naar hij vreest moeizamer gaan.

¹⁶ Zie herziene versie van de VV-notitie 'Verlenging Verordening bijdrage riolering buitengebied'

